Byxii oromnaai proletarnuud, negedeg!

Buriaad-Mongol ÜNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№21 (2060)
1939 onoi
JANVAARb
27
SREDAA

15-dazi uilee garna
ULAAN-YDE gorod
BMASSR

Mynoederei noomerto:

Gyrenei şuxala xereg.
SSR Sojuuzai oordenuudiiji ba medaalbnuudiiji bariuulga.
Marksiizm-Leniniizmiiji deede hurguulbnuudta prepodovaalxa gurim.
Soveed Sojuuz dotor.
Socialiis azalai zakoon.
Zemeteniiji xariuusalgada xabaaduulxa.
Xudaldaanai priincipenyydiiji xazagairuulagşad.

GYRENEI ŞUXALA XEREG

Sagaangvardeiske noxosuud ba gadaadiin interveentnyydhee zaluu soveed respyyblikiin oboroniaalaza baigaa, 1919 onoi xesyy şanga ydernyydte, jixe nahata xyn zonoi dunda yzeg bişeg medexegyi jabadaliiji usadxaxa tuxai leeninske istoriiçeske dekreed gargagdahan baina. Nanatanai tyryyşiin hurguulinuud graždaanska dainai froontnuud deere baiguulagdahan baina.

Manai oronoi miirne socialiis baiguulaltada orohonhoo xoişo, yzeg bişeg medexegyiji ba baga medexe jabadaliiji usadxaxa xereg byri jixe, byri gigaantska dalaisa oloo.

Yje sagaingaa xaranxii barga baiçaliiji xajaza, yrgen jixe erxe syloeji olohon, „azalşad bolbol erdem teeşe zydxene, jyyb gexede, ene xadaa ilalta tuilaxiin tulada tedende xeregtei" (Leenin).

Yzeg bişeg medexegyiji ba baga medexe jabadaliiji usadxaxa xereg xadaa kylbtyyrne revoliyyciin şuxala zvenoo myn. Ene xeregte paarti ba soveed praviitelbstvo bolbol ton jixe anxaralaa xanduuldag ba zil byri xeden arbaad milioon tyxelig zeori eneende homolon gargaşaldag baina. Soveed zasagai togtohonhoo xoişo manai oronoi 60 milioon garan jixe nahatan hurgagdahan baina. Manai Buriaad-Mongoldo dyrben xyn byriiin negeniinb xadaa huralsana. Urdanb yzeg bişeg medexegyi, bajad nojodoi barlag bogool bolzo jabahan xynyyd, mynee yzeg bişeg medexe xynyyd bolzo baina, gyrenei deejatelbnyyd bolzo baina.

Gebeş,eneende hanaagaa amaraza, yzeg bişeg medexegyiji usadxaxa xeregiiji samotioogto oruulxa boloo haa, ton jixe bydyylig alduu bolxo baina. Yzeg bişeg medexegyi xynyyd manai dunda neiteed olon bii. Edener xadaa nahatanai hurguulinuudta byrin xanduulagdaza yşee şadagdaagyi. Manai respyyblike dotor 27748 xyn yzeg bişeg medexegyi baihan aad, 1938 onoi torşo soo edenei miil 4340 xyniinb hurgagdaa, 8590 xyn huralsaza baina. Saad teenb yldegşe 15818 xyn janvaariin 1 boltor huralsalda oroidoo xanduulagdaagyi baihan baina.

Partiiina, soveed ba kylbtyyrne organizaacanuudta, gegeerelei oorganuudta şurgan orohon, aradai daisad—trockiistske- buxaarinska şaara şabxaruunuud, byrzyaazna nacionalistnuud bolbol azalşan aradiiji bygediinb yzeg bişeg medexe bolgoxo xeregiiji ali bolxoor haatuuldag baigaa. Tedener bolbol jixe nahatanai hurguulinuudai huralsaliiji zorluutaar tahalduuldag, ene xeregte homologdohon zeori yrideg, ondoo xeregte gargaşaldag baigaa. Teed myneo, aradai gegeerelei zarim oorganuud, tedeenei zarim xydelmerilegşed xadaa yzeg bişeg medexegyiji usadxalgiiji xysed şiidxexe tuxai SSSR-ei Sovnarkoomoi ba BK(b) Paartiin CK-ei 1936 onoi janvaariin 16-nai yderei togtooloi şuxala udxaşanariiji segnexegyi jabadal gargadag, vrediitelbstviin xoişolongiiji usadxaxa aktiivna temesel jabuulza şadaagyi, nahatanai hurguulinuudiiji operatiivna xyteiberieer xangaagyi baina.

Eneenei rezylbtaaduudta, yzeg bişeg medexegyiji usadxaxa jabadal olonxi aimaguudta ton hula jabaza baina. Xiaagtiin aimagai Subagta - Xarijaastiin somondo (tyryylegşe Garmaajev) yzeg bişeg medexegyi ba baga medexe 120 xyn bii aad, nahatanai hurguuli organizovaalagdaagyi, likvidaatornuud ba kylbtarmeicyyd oldoogyi baina. Myn aimagai, Yystb-Xiaagtiin somondo 1938 on soo ene xeregte 2200 tyx. homologdohon aad, tereenei 1762 tyx. xereglegdee. Jaruuniin aimagta 1938 on soo 671 xynei miil 88-iinb hurgagdahan, yldegşe 240 xyniinb nahatanai hurguulida yşee xabaaduulagdaagyi baina.

Yzeg bişeg medexegyişyydei yçood xysed abtaagyi (Tarbagatai, Biçyyr, Xoito-Baigal, nahatanai hurguuliin huralsalai plaan tabigdadaggyi (Tynxen), Ulaan Aarmiiin zergede tatagdaxa nahataniiji hurgaxa jabadal organizovaalagdaagyi (Tarbagatai, Muxar-Şiber g. m.), erximyydei xydelmeriin ooped bygediin dostojaani bolgogdoogyi (Kabaanska g. m.) baihan uşarnuud olonxi aimaguudta bii.

Ede byxii faaktnuud jyy xaruulnab gexede, yzeg bişeg medexegyiji usadxaxa jabadalda buzagaigaar, byrokratiiçeskaar xandaxa jabadal aradai gegeerelei oorganuudta yşee ygeixegdeegyi baihiinb xaruulna.

Yzeg bişeg medexegyişyydiiji 1939onoi janvaariin 1 xyrter hurgaxa ysloovi bidende byrin bii. Eneenei tulada egeel tyryyn ene xydelmeride xariuusalgagyigeer xandaxa jabadaliiji zailuulxa, ene xeregte byxii xyse şadalaa negedxen xanduulxa, kylbtarmeicyydei olontooto aarmiiji tyryy kolxoozniguud, xydelmerişed ba intelligeentnyydhee baiguulxa xeregtei.

Yzeg bişeg medexegyiji usadxalga xadaa sociaiis kylbtyyriin gaixamşag ilalta bolxo baina. Gebeş,ene ilalta xadaa eeree jirexegy,—eneeniiji bolbşeviigşelen organizovaalxa xeregtei. Gyrenei ene şuxala xereg,—ene xadaa yzeg bişeg medexe kolxooznig byriin, xydelmerişen byriin slyyzeşçe byriin, partiina ba partiina bişe bolbşeviig byriiin urda baigaa tyryyşiin eelzeenei zorilgo myn.

BEEKIIN MEDYYLGE

Varşaava, janvaariin 24. Gazeedyyd bolbol Zakarpaatska Ukrainiiji Veengriide niilyylxe ba poolbsko—veengerske xiliiji negedyylxe asuudalda Poolbşo jamar poziico barimtalaza bainab gehen asuudalda Poolbşiin gadaada xeregyydei ministr Beekiin ygenen bişemel xariuugai teeksnyydiiji tolilono. Beekiin ygenen xariuu soo xelegdene:

„Zakarpaatska Ukraiiniiji bejedee abxa ba poolbsko-veengerske xiliiji negedyylxe gehen Veengerske praviitelbstviin hanai poolbsko praviitelbstvodo elimedeeze. Veengerske praviitelbstvo bolbol ene asuudalda poolbsko praviitelbstviin poziicodo xezeedeş etigeltei baiza şadaxa. Poolbsko praviitelbstvo bolbol odoonoi baidai soo Çexoslovaakiia jamarş erilte xexegyi baina. Praviitelbstvo bolbol Karpaatska xadanuudai urda xazuudaxi sobitinuudai yrgedeigiji xaraza baina, teed tende bolzo baigaa sobitiin Poolbşodo ajuultai bolxo boloo haanb, ene ajuuniji zailuulxa şuxala xemzeenyydiiji abxa baina."

(TASS).

Itaalo-Jygoslaaviiin xelseenyyd

Praaga, janvaariiin 24. Itaaliiin gadaada xeregyydei ministr Çiaano bolbol Jygoslaavi jirehenee, ysegelder Belgraadhaa Riin teeşee mordobo. Abtahan medeeseiei johoor, tereenei Stojadinoviçtoi xelsehen xelseende Jygoslaavi ba Veengri xojoroi xoorondoxi xarilsaanuud tuxai asuudal gol bolhon baina. Oiriin sagaa Jygoslaavi ba Veengri xojoroi xoorondo politiçeske sotryydniçelelge tuxai xelseen batalagdaza bolxo gehen abiaan bii. Jygoslaaviia Çiaaniin jirehen tuxai oficiaalbna medeesei xadaa byxii asuudainuudaar xysed xelseen tuilagdaa geze temdeglene.

(TASS).

Respyblikaanska aarmiiin bojeecyyd ilaxa baihandaa xysed etigene.

ZURAG DEERE: Respyblikaanska aarmiiin zaluu artilleriist fşiis aviaaciin ataakanuudiiji amzaltatai gederge soxihonoigoo hyyleer.

TASS-iin fotoxrooniko

Marksiizm-Leniniizmiiji deede hurguulinuudta prepodovaalaxa gurim

Moskvaa, (TASS). Deede hurguulinuudai xeregyydiiji erxilxe Byxesojuuzna komiteed bolbol, BK(b)P-iin CK-ei, partiina propagaanda tuxai togtooloi yndeheer, deede hurguulinuudta marksiizm - leniniizmiiji prepodovaalxa gurimiiji zoxiooboo.

„BK(b)P-iin istooriin xuriaangii kyyrsiiji" gynzegyigeer yzexe bazoilgoxo glaavna zorilgo huragşadai urda tabigdahan bolno.

1938—1939 onoi xojordoxi xaxadnaa, deede yçeebne zaveteenmyydte baidag eideb olon sociaalbna-ekonomiiçeske disciplinenyydei samostojaatelbna kyyrsnyydei orondo, „marksiizm-leniniizmiin yndehe huuriiji" şudalxa jediine kyyrs bii bolxo baina.

„Marksiism- leniniizmiin yndehe huuriiji" VYZ- nyydte yzexe gurim iimeer baiguulagdana:

„Marksiizm -leniniizmiin yndehe huuriiji" yzexe tyryyşiin etaap deere, „BK(b)P-iin istooriin xuriaangii kyyrsiin" glavaanuud ba glavaanuudai podrazdeelnyydeer, leekcenyydei kyyrs bii bolxo baina „BK(b) P-iin istooriin xuriaangii kyyrsiin" glavaanuudai podrazdeelnyydiiji gyrzegiigeer yzexetei negen xamta, Maarks— Eengelbs—Leenin—Staalinai zoxiool nuudai anxa tyryyşiin istooçniguudiiji yzelgiin seminaarska zaniaatinuud organizovaalagdaxa baina. Seminaarska zaniaatinuudai urda tee,leekce ba konsylbtaaca organizovaalagdaxa johotei.

Leniniizmiin kyyrsiiji yzeze dyyrgehen staarşa kyyrsenyydei stydeentnyydte,1938—1939 onoi huralsalai ziei xojordox xaxadhaa „BK(b)P-iin istooriin xuriaangi kyyrseer „marksiizm-leniniizmiin yndehe huuriindudai" kyyrs bii bolg gdoxo ba kyyrsiin hyylde ekzaamenuud jabuulagdaxa baina.

Gyrenei ekzaamenuud baiguulagdahan, VYZ-nyydte, fakylbteedyydte, VTYZ- nyydte „marksiizm-leniniizmiin yndehe huuriin" kyyrseer gyrenei ekzaamen togtoogdoxonb.

Deede hurguulinuudai xeregyydiiji erxilxe byxesojuuzna komiteed bolbol 1939 onoi fevraaliin 1 boltor „Marksiizm-leniniizmiin yndehe huuriin" kyyrsiin plaan zoxiooxo baina.

Politiçeske ekonoomiiin prepodovaani bolbol „BK(b)P-iin istooriin xuriaangii kyyrsiiji" yzeze dyyrhenei hyyleer xegdexe ba yniversiteedyydei ba instityydei, istoriçeske ba literatuurna fakylbteedyydte dialektiiçeske ba istoriçeske materialiizmiin prepodovaaninuud bolbol— politiçeske ekonoomiiji yzeze dyyrhenei hyyleer xegdexe johotei. VYZ-nyydei filosoofske fakylbteeduudta, dialektiiçeske ba istoriiçeske materializmiin istoori ba filosoofiiin prepodovaani bolbol tyryyşiingee xemzeegeei baixa baina.

Dialektiiçeske materialiizmiin BK(b)P-iin istoori ba leniniizmiin kafeedriin orondo, VYZ-nyydte, marksiizm-leniniizmiin jediine kaafedrnyyd baiguulagdana.

SSSR-ei OORDENUUDIIJI ba MEDAALBNUUDIIJI BARIUULGA

Janvaariiin 17-oi yder SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe nyxer Kaliinin bolbol preziidiymei xeden çleengyydei xabaadlgataigaar, Ulaan Aarmiiin bojeecyyd, komandiirnyyd ba poliit-xydelmerilegşedte oordenuudiiji ba medaalbnuudiiji bariuulba. Xasaan nuurai raiooniiji oboroniaalxadaa baatar zorig ba doobleste gargaza, bojevoi daabarinuudiiji zişeeteer dyyrgehenei tyloo şagnagdahan nyxedyyd nagraaduudiiji abba. Tedenei dunda: leitenaantnuud Abbakyymov ba Zolototryybov, kapitaanuud—Moskoovcev, Açkaasov, Jelizaarov, mlaadşa komandiirnuud—Asoonov, Kyznecoov, Jevgeenov, Ulaanarmeicyyd—Baagrov, Griinbko, Daaşenko.

Soveed Sojuuzai oboroonno xyseşadaliiji be izyylxe talaar praviitelbstviin speciaalbna daabarinuudiiji zişeeteer dyyrgeheneigee tyloo ba Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan-Aarmiiin sojedimeeni, çaastb ba podrazdeleeniiin bojevoi, politiçeske, texniçeske beledxelde erxim amzalta tuilahanai tyloo şagnagdahan nyxedyyd oordenuudiiji ba medaalbnuudiiji abba.

Myn, Xoito dalainuudta şuxala daabarinuudiiji dyyrgexe zuuraa şin zorig ba preedannostb gargahanai tyloo şagnagdahan, ulaanarmeijec Kylikoov, şuxala praviitelbstvenne daabarinuudiiji zişeeteer dyyrgehenei tyloo—Naadraja gegşed oordenuudiiji abba.

Udaanb, tyreheer zarantaba naha gyiseheneigee ba nauuçna ba pedagogiiçeske deejatelbnostiingaa dyşen-ziltei daşaramduulan şagnagdahan akadeemig F. Liskyyn, tyreheer tabinahatai bolhontoigoo daşaramduulan ba xydelmerişen angiin ba tariaaşanai urda revoliyciioonno gabijaa gargahanaigaa tyloo şagnagdahan, SSSR-ei aviacioonno promişlennostiin Aradai Komissaar nyxer M. M. Kaganooviç Azalai Ulaan Tugai oordenuudiiji abba.

Nyxer Kaliinin bolbol şagnagdagşadiiji xaluunaar amarşalhan ba saaşanxi xydelmeridee amzaltatai baixiinb xysehen baina.

(TASS).

Soveed Sojuuz dotor

● Janvaariiin tyryyşiin xojor dekaada soo, şaxtstroigyigeer, Glavyygolb syytke soogoo dunda zergeer 373750 toonno nyyrhe abhan baina. Yngeregşe zilei dekaabriiin ene yjiinxitei sasuulaad yzexede, nyyrhe abalga 29 mlangan toonno jixe baina. Kyzbaassyygoliin ba Roostovyygoliin kombinaaduud janvaarb soo daabarihaa deeşe xydelmeri xehen baina.

● Moskvaagai gyrenei pybliçne-istoriiçeske bibliioteekiin neegdehen yderhee xoişo nege hara gyisebe. SSSR-ei istooriin kniigenyyd, marksiizm-leniniizmiin klaassiguudai zoxioolnuud, iskyysstvo ba kylbtyyriin istoorinuudai kniigenyyd jixe erilteigeer unşagdana. Ene negen hariin torşo soo biblioteekede 6849 xyn orohon baina.

ALEKSEI STAXAANOV.

SOCIALIIS AZALAI ZAKOON

Soveed arad bolbol Azalai kniizkenyydiiji bii bolgolgo, azalai amzaltanuudai tyloo otliçnyydiiji baiguulalga ba azalai discipliniiji gurimşuulxa xemzee jabuulganuud tuxai SSSR-ei SNK, BK(b)P-iin CK-ei ba PSBCS-ei togtooliiji on xanamzataigaar ugtaba. Paarti ba praviitelbstviin byxii ene togtoomzonuud bolbol ynen sexe xydelmeridleg, yiledberi deere entyziaazm ba iniciativiiji xaruuldag xynyydei ba loodoroldog, gyreniiji mexelxee zoridog, gyrenee bagiiji ygeed tereenhee jixiiji abxiiji xysedeg xynyydei xoorondo ton erid graanb tabina.

Azai xadaa ton xynde xyşer baidalhaa, mynee ton jixe xyxiyyn xereg, aldar soliin, doobleste ba geroistiin xereg bolo, gansa le manai orondo azalai tuxai şine zakoonuud bolbol olomilliioon azalş dai talahaa iime jixe xaluunaar, negen hanaltaigaar demzegdeze bolxo baina.

Eneeniiji oilgoxodoşji xilbar baina. Soveedei ynen sexe tryyznig byxen xadaa, egeel ton şuxala ba udaaruulxa bolxogyi asuudai jabana geze xursaar mederen oilgobo. Ynendeşji predprijaatinuud gy, ali yçrezdeeninyyd deere lityynyyd, loodorbnuud, tynejaadcanuud, rvaaçanuud ba dezorganizaatornuudhaa bolzo gyrenei daabariiin gyisedxelge tahalduaza ba zuramgyi jabadalnuudai delgerze baidag uşariiji tesexeer geeşe nal?

Bidener bolbol egeel bogonixon xydelmeriin ydertei, xydelmerişen ba slyyzaşçenyydei azaliji xyngedxexiin tyloo ali bolxiiji xedeg ba azalşad byxenei tuxai bodotoor exiin anxaral tabigdadag orondo azahuudag bainabdi. Xiiin saanaxi oronuudta kapitalistnarai jarmoo doro zobozo baigaa xeden milliioon manai axa dyyner bolbol eneenei tuxai miil hanaza şadaxa baina. Kapitaliizmiin baixada tedeende xyrtexegyi jyymenyyd xadaa socialiizmiin oronoi şuxala zailaşagyi zakoon bolhon ba Staalinska Konst tuucada bata an b şegdehen baina.

Gebeşji, manai predprijaatinuud deere kapitalis oobşçestvohoo ylehen xuuşan ylegdel ba zanşamuudiiji barimtaldag xynyyd yşeel bii. Edener bolbol eehedingee xubiin intereesenyydiiji, aradai azana baidalhaa ba socialiis exe oronoi azana baidalhaa deegyyr tabidag baina. Iime xynyydtei xelsexe jyymen negei baina: Edeeniiji azai tuxai soveed zakooniji xyndelxiiji baalaxa xeregtei. Manai aguu jixe bagşa Leenin bolbol loodorbnuud ba tynejaadcanuudtai xair gamgyi temesexiiji rekomendovaaldag hen. „Tereen tuşaa alibaa hula jabadal, alibaa xelberii, alibaa sentimentaal gargaxa jabadal,—geze Leenin bişee hen,—socialiizmiin urda ugaa jixe zemete jabadal bolxo baina (Leenin, t. XXII, n. 164).

Paarti ba praviitelbstvo bolbol yiledberi deere bolbşeviig gurim bii bolgoxodo ba azalai discipliniiji bulad, socialiis bolgoxodo, tuhalxa şine xursa zebsegiiji bideneee ygee. Bidener bolbol ene zorilgiiji amzataigaar gyis dzelgede jamarşji hezeglelge baixagyi. Bidennee gyren jyy erinebr Terenei erixenb xadaa „zakoonoor baiguulagdahan xydelmeriin yder xadaa ton jixe todoor ba xazagairuulagdangyigeer tabigdaxiiji, naiman çaasai, doloon çaasai gy, ali zurgaan çaasai xydelmeriin yderei baiguulagdahan gazarnuudta naima, doloo ba zurgaan çaasanuudta zakoonoi johoor dyyreneer xydelmeri jabuulxiiji erine, tiin xydelmerişen angişji ene eriliiji demzene. (SSSR-ei SNK, BK(b)P-iin CK ba PSBCS-ei togtoolnoo).

Socialiis azalai zakoon iime. Oron bolbol loodorbnuudai, xydelmerihee tahardag ba byxeli çaasanuudaar xozomdodog deereheenb, şxydelmeriin yder olonxi gazarnuudta nariaar tabigdaza şadagdaagyi deereheenb, xozomdol ba progyylei ygei xegdeegyi deereheenb, xeden milliioon tyxerigyydee geehen baina. Ene meteer xydelmerilxe geeşe aradai urda tee zemete xereg xehen baina. Xerbee predprijaati deere azalai discipliniiji ebdeegyi baigaa haa, manai oron bolbol promiişlenne produukciiji byri jixeer abxanb, yrgen xeregselei preedmetiin elbeg baixanb tonşji hezeggyi baixa hen. Bidener bolbol staxaanovcuudai xydelmeri deere, bodoto socialis azal bolbol jamar jixe gaixamşag rezylbtaad ygedeg baihaniiji xaranabdi.

Aguu jixe staxaanovska xydeleen bolbol xydelmeriin egeel bogonixon yderiiji, manaida egeelbytemzetei bolxo baihaniiji xaruulaa. Ene bolbol xamagai tyryyn, azalai bulad

(Yrgelzelelenb 2-doxi niuurta)

ZEMETENIIJI XARIUUSALGADA XABAADUULXA

Jaruuniin aimag bolbol 1938 onoi tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji udaan bolzor soo unzagairuulhan ba myn tariaa soxilgiingoo plaaniiji janvaariiin 10-da oroidoo 62 proc. dyyrgehen baina.

Ükiirske selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxooz bolbol tariaa soxilgiingoo plaaniiji arai geze 28 %, Gyndiin somonoi, „Komsomoolec" kolxooz 22% dyyrgehen baina. Gadana, Koondiin somonoi „Ulaan Telembe" kolxooz bolbol sloozno molotiilkotoi ba traaktortai baihanşji haa, „molotiilkiin remeenьgyibdi" geed edeenee xeregleegyi baina. Teed, xazuudanь zergelze huuhan „Ulaan Malşan" kolxoozdo remeeniiin baixadanşji, tereniiji abza molotiilkoo jabuulaagyi baina. Tus kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol tariaa soxilgiiji sag bolzortonь dyyrgexiin xeregte ton baga anxaralaa tabina, eneende xariuusalgagyigeer xandana.

Gadana, Egetiin MTS bolbol eeriingee obsluuzivaldag kolxoozuudtaa molotiilkiin sag yrgelze xydelmeriixe jabadaliiji xanganagyi. Zişeelxede, MTS-iinь molotiilkonuud xadaa goriuçiin ygei baihan deerehee 10 garan xonogto xydelmerileegyi baina. Tus MTS-iin direekce bolbol Ulaan-Ydehee goriuça asaralgiiji organizovaalaagyi ba molotiilkonuudaigaa goriuçaar xer xangagdanxai baihan tuxai medeeşjigyi huuhan baina.

MTS-iin xydelmerinyydei tylee natuuroplaatai tuşaalga myn le tahaldanxai, eneenei plaan mynee xyrter dyyrgegdeegyi. Aimag dotor natuuroplaata tuşaalgiin plaan janvaariiin 10-da 73,6%, gossemssyyde busaalga 63,6% dyyrgegdehen baina. Ylьdergiin somonoi, Bydioonniin neremzete kolxooz bolbol natuuroplaata tuşaalgiin plaaniiji oroidoo 26% dyyrgehen ba Egetiin somonoi, Staalinai neremzete kolxooz xadaa gossemssyydede negeş graamm tariaaji tuşaagaagyi baina.

Azaxiin şuxala ede kampaaninuudiiji tahalduulhan zemeeniiji xariuusalgada xabaaduulxaar boloo bişe gy? Aimagai xytelberilxii oorganuud bolbol ene xemzee jabuulganuudai xazuutee jyynde baina geeşeb?

Nan. Sosnoovski.

GURBAN HARIIN AZALTA YDERNYYD TEMDEGLEGDEEGYI

Biçyyrei aimagai, Bodonguudai somonoi, Staalinai neremzete kolxooz bolbol tariaanaigaa soxilgiiji mynee xyrter dyyrgeedyi. Yystь—Xonxoloinь uçaastog deere 3000 buxal tariaan soxigdoogyi xebteze baina. Ene kolxoozoi tariaaji soxizo baihan traaktor (traktoriist Şaltiilov Dorzo) sag yrgelze emdereze baidag ba molotiilkiinь maşiniist Garma Ciibikov bolbol arxidaza jabadag baina. Ene maşiniist xadaa dekaabriiin 31-de arxi uugaad, gurban yder xydelmeridee garaagyi. Eneen deerehee tariaa soxilgiin brigaada xydelmerileegyi baina.

Tariaa soxilgo deere xydelmerişedeigee xysiiji emxidxexiin orondo, brigadiir nyxer Ciibikov bolbol arxi uuza jabadag baina.

BDO—34 molotiilkiingoo soloomo ilgadag apparaadiiji ebdeze, maşiniist Ciibikov Garma bolbol nege syydke soo arxidaza jabahan baina.

Tus kolxoozoi tyryylegşe nyxer Cebaanov Cebegrdozo bolbol brigaadanuudtaa ton xomor jabadag jym. Xydelmerişedeigee xysiiji zybeer emxidxeze, tariaa soxilgiin xydelmerinyydiiji bolzor soonь dyyrgexiiji bododoggyi baina.

Gadana, brigadiir Ciibikov Zalsarai bolbol kolxoozniguudai azalta yderiiji gurban hara soo (oktiaabrь, nojaabrь dekaabrь) temdegleedyi. Janvaariiin 2 xyrter kolxoozniguudainь azalta yderei veedomostь xegdeegyi baigaa.

Kolxoozniguudai azalta yderte xaişa xeregeer xandagşadta zoxixo xemzeenyydiiji abza, tariaa soxilgiin xydelmerinyydiiji dyyrgexe johotoi. Iime bai ialda aimagai gazartariaalangai tahagai zyghee jamarşji xemzeenyydei abtadaggyinь jixe gaixaltai.

Staalinec.

Bajan azalta yder

Selenge. Zargalantiin somonoi, Teelьmanai neremzete kolxoozoi staxaanovka—gaxain, feermiin erxilegşe nyx. Şaraapova Dolgor bolbol mal ydxelgiin 1938 onoi plaaniiji gaxaingaa talaar 146, 1 proc. ba tyl abalgiin plaaniiji 172,2 proc. dyyrgehen baina.

Nyx. Şaraapova D. bolbol 1938 ondo 11 hara soo 723 azalta yder olobo.

Iime johoor, nyxer Şaraapova bolbol, bagsaaxada, azalta ydernyydtee 65,07 ceentner tariaa ba 1337 tyx. mynge abxa baina.

CER. DOON.

Radioo telegraafna xolboo baiguulagdaba

Glavsevmorpytiiin radiooceentreer damzuulagdan, Moskvaa—Anadiirь xojoroi xoorondo radioo telegraafna xolboon baiguulagdaba. Radiootelefoonno xolbooji baiguulaxa beledxelei xydelmeri jabuulagdaza baina.

Terjeleeşedte tuhalaxa xitaiska oobşçestviin çleen bolbol xyygediiji dainai ajuulhaa zaisuu gazarta elьgeeze baina.

TASS-iin fotoxrooniko

SNK, BK(b)P-iin CK ba PSBCS-ei togtooliiji bydyyligeer xazagairuulga

Xori. (Telefoonoor abtaba) Xezengiin MTS (direektorenь nyxer Kyrbaatov) bolbol traaktornuudiiji remoontololgiin 1938 onoi 4-dexi kvaartalai plaaniiji tahalduulhan baina. gebel, 20 traaktornuudiiji remoontolxo baihan aad, negeşji traaktor remoontoloogyi. Ene uşarhaa, negedexi kvaartalda 20 traaktornuudiiji remoontolxo ba hanaa, 40 traaktor remoontolxo bolhon baina. Tiigeed, tus kvaartalainşji plaan tahaldaxiin ajuulda xyree. Uşaranь xadaa, 8 traaktornuudiiji remoontolhonşji haanь, enenь speciaalьna komiissaar şalgagdaza abtaagyi baina.

Iime boloşogyi geegdelei şaltagaaniinь jyyb gexede, negedexieer, MTS-iin direektor nyxer Kyrbaatov bolbol tus kampaaniiji konkreetneer ba operatiivnaar xytelberileegyi, xojordoxioor remoontniguudai dunda azalai discipliine ton muu. Zişeelxede, 1939 onoi janvaariiin 13-nai yder MTS-iin staarşa mexaanig Matveejev, glaavna byxgaalter Kalinidcev gegşed remoontniguudtajaa xamta stoloovo soogoo arxidaa xehen baigaa. Terenei ygleederenь, janvaariin 14-de, 7 xyn (Erxityyjev, Zerloov, Cedeenov ba busad) xydelmeridee oroidoo garaagyi ba 12 xyn 30-35 minuuta xozomdozo xydelmeridee jirehen baina. Ööree mexaanig Matveejev bolbol 10 minuuta xozomdohon, remoontnig Balzanimaajev—45 min., Bazaarov—35 min., Paavlov—35 minuuta g. m. xozomdohon baigaa. Xamta ede 12 xynei xozomdohon sagiinь 7 çaas bolbo. Gadana, yngeregşe onoi dekaabriiin 15-haa xoişo mynee xyrter 469 çaas gexe gy, ali 62 xydelmeriiin yder proguul xegdehen baina.

MTS-iin xytelberilegşed bolbol remoontniguud ba MTS-iingee busad xydelmerilegşedei dunda SSSR-ei Sovnarkoomoi, BK (b) P-iin CK-ei ba PSBCS-ei 1938 onoi dekaabriiin 28-nai, „Azalai discipliniiji gurimşuulxa, gyrenei sociaalьna straxovaniiin paaktikiiji halzarulxa ba ene xeregte mexe goxo gargaxa jabadaltai temesexiin xemzee jabuulganuud tuxai" togtooliiji xelseze yzehenşji haa, ton şanar muutaigaar yngergehen ba ene togtooloi johoor azalai discipliniiji ebdegşed—progyylьşçigyyd, xozomdogşod tuşaa jamarşji xemzeenyydiiji abaagyi baina. Eneen deerehee azalai discipliniiji xazagairuulxa jabadalnuud mynee xyrter yrgelzelze baina. Progyylьşçigyyd tuşaa jamarşji xemzee abaagyi baihan jabadal xadaa tedeniiji daldalza, tus togtooliiji sabotaazalhan jabadal myn.

Myn, tus MTS-da kaadranuudiiji beledxelge ton muugaar tabigdanxai. Traktoristnuudai kyyrsede 54 xyn huralsaxa johotoi baihan aad, mynee mil 25 xyn huralsana.

Xezengiin somonoi, „Leeninei Zam", Doodo-Xudanai somonoi Jezoovoi, Moolotovoi ba Voroşilovoi neremzete, Xezengiin somonoi „Komsomool" kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol kolxoozhoo kyyrsede xynyydiiji elьgeengyi baiza, kaadranuudiiji beledxelgiiji tahalduulxiin ajuulda xyrgeed baina.

Ene uşarhaa, BMASSR-ei Narkomzeem bolbol tus MTS-da anxaralaa tabixa ba progyylьşçigyydiiji daldalagşad, kaadranuudai beledxelgiiji tahalduulagşadiiji xariuusalgada xabaaduulxa ujalgatai.

D. Dugaroon.

XUDALDAANAI PRIINCIPIIJI XAZAGAIRUULAGŞAD

Zakaamin. Zedestroin xydelmerişed, inzeneerne texniiçeske xydelmerilegşed ba albaxaagşadiiji yder byxende xereglegdexe produuktaar, ed tovaaraar xangaxa johotoi „Prodsnaab"—xudaldaanai organizaaciin xytelberilegşed bolbol kylьtyyrne soveed xudaldaanai priinceptiiji xazagairuulna.

Ene „Prodsnaabai naçaalьnig baihan Miisin (mynee yjede Zedestroingoo avtotraansportiin naçaalьnigaar xydelmeriine) ba myn „Prodsnaabai" xudaldaanai tahagai naçaalьnig Popoov gegşed syleete soveei xudaldaanai priincipenyydiiji ba pravitelьstvenno togtooliiji hain medexe baibaşji haa, tereniiji xyndeixe ba dyyrgexe xeregte prestyypneer xandahan baina.

Miisin xadaa „Prodsnaabtaa" jirehen ed tovaarai hain hainiiji eertee şelen abdag baigaa. Zişeelxede, oktiaabrь, nojaabrь ba dekaabrь haranuud soo jirehen ed tovaarnuudainь dunda torgon, byd, kovioornuud, saxarnuud ba bişeşji eldeb janziin ed tovaarnuud elbeg delbeg baigaa hen. Teed, Miisin xadaa ede ed tovaarnuudhaa abza, eeriingee xeregselde zoriuulhan baina. Yngerxedee, jirehen ed tovaarnuudhaa, „mini gerte abaaşuulza ygegtii" gehen şanga zaxiralta ygedeg deereheenь, „prodsnaabaixid bolbol şine abtahan olonxi ed tovaarnuudai „deeziijinь" „xyndete" naçaalьnig Miisine gertenь abaaşuulza ygedeg baihan baina.

Eneenhee gadana, Miisin ba Popoov gegşed Zedestroin naçaalьnig nyx. Paramoonovtoi xamta „xariuusalgatai" xydelmerilegşedei spiisog zoxioozo, tedeende olon janziin ed tovaarnuudiiji tabidag baihan baina. Tereşelen, Miisin ba Popoov gegşed „xariuusalgatai xydelmerilegşedte" ed tovaar ygexiin tula, yder byxende xeden olon zaxiraltanuudiiji bişehen ba şanga şanga eriltenyydiiji xehen baixa jym. Ede naçaalьnguudai zaxiralta ba eriltenь sag bolzor soogoo dyyrgegdedeg baigaa xa.

Ene xeregeinь rezylьtaadta: Zedestroin naçaalьnig Paramoonov xadaa oktiaabrь ba nojaabrь haranuudai torşo soo 1770 tyxerigei eldeb janziin ed tovaarnuudiiji tere spiisog ba zaxiraltiin yndeheer abhan baina. Myn eneenhee gadana, „Prodsnaabai" skaadhaanь kovioor, koverkoot—byd, tyypli g. zergiin ed tovaarnuudiiji bahal abhan baixa jym.

Tus predprijaatiiin kapitaalьna bariigiin naçaalьnig Boddybnii bolbol myn tere yje soo 1014 tyx., speecçaastiiin naçaalьnig nyx. Devlaatov—850 tyx., vraaç Bakajev—818 tyx., glaavna vraaç Loogimov—757 tyxerigei ed tovaarnuudiiji abaa. Yşee arba garan „xariuusalgata xydelmerişed" xadaa bahal ene meeeer ed tovaarnuudiiji abhan baixa jym. Parikoomoinь sekretaarь nyx. Jaakovlev bolbol bahal gar xyrelsehen baigaa.

Eneenhee gadana, Miisinei „zaxiraltiin" yndeheer, Popoov bolbol aimaga şji zarim xydelmerişedte (Osodoojevto) ed tovaar zeeberildeg bolhon baina.

Ene faktuud bolbol Zedestroin „Prodsnaabai" xytelberilegşed ba myn Zedestroin zarim xytelberilxii xydelmerilegşedei zyghee kylьtyyrne soveed xudaldaaji ton bydyyligeer xazagairuulza bahaniiji xaruulna.

C. DOR.

„BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Veedomostь"

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiym bolbol BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Veedomostь" gargaza baixa geze togtoobo. „BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Veedomostь" bolbol hara byride nege udaa 4.000 ekzempliaar tiraažtaigaar garxa ba tus veedomostь soo BMASSR-ei Verxoovno Soveedei preziidiymeer abtahan Ükaazuud ba bişe zyilnyyd tolilogdoxo baina. „BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Veedomostь" bolbol formaadaigaa talaar „SSSR-ei Verxoovno Soveedei Veedomostьtei" adli baixa jym. „BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Veedomostiin" redakcioonno kolleegi bolbol nyxed Voolkov, Biriaanov ba Kreslaavski sostaavtaigaar batalagdaba.

RAIOONNO GAZEEDHEE

Olon yxibyydtei exenyydte tuhalamza

Yngeregşe 1938 on dotor Tarbagatain aimagta, olon yxibyydtei exenyydte 26700 tyxerig tuhalamza ygtehen baina.

Kolxoozuudai myngen doxoodoi urgalta

Gyre ei Baankiin Tarbagatain aimagai otdeleenide 1938 on dotor, kolxoozuudai sçoodto 2639800 tyxerig orohon baina. Ene xadaa 1937 onoixihoo 568600 tyxerigeer jixe boloo.

1939 onoi janvaariiin 1-de kolxoozuudai sçoodto 370163 tyxerig xadagalagdaza baihan gy, ali 1938 oncixihoo 355063 tyxerig jixe bolhon baina.

„Pobeeda"

ALEKSEI STAXAANOV.

Socialiis azalai zakoon

(Tygesxel. Exinь 1-dexi nuurta).

discipliniin aşaar tuilagdaxa baina. Şaaxta soo nyyrhe maltaza baixadaa gyrenei daabariiiji xaişan geed le hainaar gyisedxexeb geze oroldodog hem. Öeriingee iniciatiiv, durazorig ba xysiiji gansal eneende ygegşe hem. Tiin hain rezylьtaaduudiiji tuilaab. Yiledberiiin xeden arbaad miangan tyryy xynyyd tiimeer xydelmerildeg.

Ynder byteesiin maasternuud şaxtioor Riaboşaapka, Stalevaar Çaikoovski, parovooziiji zoloodogşo exener Troiickaja gegşedei azalai bioograafi jyyn tuxai xeleneb? Azalai discipliiniin erilтenyydiiji gyisedxexe jabadaldanь elbeg dyyren baigaa entyziaazm tuxai. Azalai patriotiizmiin tiime zişeeji F. E. Dzerziinskiin neremzete xargii zamai naçaalьnig, SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyx. Ognioov hajahan xaruulaa. Tere xadaa ybelei ysloovinuudta poojezdiiji hainaar jabuulza bolxo baihaniiji etigedeggyi xynyydte batalan xaruulaa Nyx. Ognioov bolbol dekaabriiin 24-de Moskvaahaa Kyyrske xyrter tovaarna poojezdiiji abaaşaad tereniiji daxin gedergenь asarza otliiçno pokazaatelьnyydiiji tuilahan baina. Reisenyydenь xojuulaa, byxii maşiniistnuudta dairaldadag jyrenxii ysloovinuudta, „FD" parovooz deere xegdehen baina.

Ognioov, Çaikoovski, Riaboşaapka—eehediingee xeregei bodoto maasternyyd baigaa xadaa xee jym beze geze namda xeleg le! Buruu yzel ynen sexe tryzeenig byxen soveed stroin ysloovinuudta udaarniguud, staxaanovcuud bolzo şadaxa. Manai oronoixidol adli azalai byxii ysloovinuud, predprijaatinuud ba ger byliin orşom baidal xadaa azaliiji ynen sexeer bytemzeteigeer iniciatiivnaar, tvoorçeskoor xexe jabadalnuudta zoriuuldag gazar ondootei xaanaşji baixagyi. Tiime azal bolbol manaida xyndelelgeer xyrieelegdenxel, aldar soloor xuşagdanxai baina. Bidener bolbol nyxer Staalinai, staxaanovcuudai negedexi byxesojuuzna soveşçaani deere xel hen istoriiçeske ygiiji hananabdi.

„Azal xadaa kapitaliizmiin orşom baidal soo çaastna, liiçne xaraaktertai... kapitaliizmda xynyydei azaliiji ynder deere segnedeggyi... soveed stroin ysloovinuudta—ondoo xereg bolno.

Ende azal xyndetei. Ende eksplyataatornuudta xydelmerilne bişe, xarin eertee, eeriingee angida, oobşçestvodoo xydelmerilne. Ende azalşa xyn xadaa xajagdahan ba gansaardahan baixagyi. Xarin le manaida azalşa xyn bolbol eeriingee oronoi syleete grazdaniin be geze hanadag ba eeriingee baha le obşçeestvenne deejatelь be geze hanana. Xerbee hainaar xydelmerileed ba oobşçestvodo ygeze bolxo jyymiiji ygeed baigaahaa ene bolbol azalai geroi, ene bolbol aldaraar xuşagdahan xyn".

Deede şatiin otliiçinyyd—socialiis Azalai Geroin nere ba „Azalai dooblestiin tylee" ba „Azalai otliiçiin tylee" gehen medaalьnuudiiji baiguulxa tuxai SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaazuud xadaa—aguu jixe, sesen voozdь nyxer Staalinai idediji honoroor xaruulana. Ene ykaazuud myn le voozdiiin martagdaşagyi ygenyyd şingi socialiis baiguulaltiin istoorido azalai geroiizmiin toloromo xuudahanuudiiji ysoon bişe bişehen baina, ar dta aguu jixe naidalga ba xaluubtar inaglalgaar dyyren baina.

Soveed xynyydei eeriingee oroniiji aldarşuuldaggyi jabadalnuud, aradai azaxin, vojenne xeregyydei teexnikiin, nauuka ba iskyysstviin negeş ootraslьda baixagyi. Byxe delxeinxid bolbol Seeverne pooliusiiji dailan abhan papaanintanai geroiizmdo, talaantada ba patriotiizmda xyxine. Omog sookol Çkaalov aradai inag geroi boloo. Moskvaa—Daalьna Vostoogoi xoorondo erxim deede niiuelge xehen soveed exenernyydei—Grizodyybova, Osipeenko ba Raskoovaagai masterstvoonь ugaa jixe xyseteigeer ba haixanaar tolotohon baina. Ulaan Aarmi ba tedene komandiirnuud jyy xexe şadabaritaib—eneenei tuxai japoonsko samurai xeleze şadaxa. Eener bolbol yni udaan sag soo, Xasaan nuurai raioondox baildaanda abhan xatuu soxiiiiji hanaza jabaxa. Manai erdemted gaixamşag xereg jabuulganuudiiji zoxioono. Leseenko, Ciicin ba bişe eksperimentaarnuud ba novaatornuud bolbol byxe aradai anxaraliiji eehedtee tatahan baina. Soveed intelligeencenyydeer debzyylegdehen xeden miangaad xynyyd bolbol manai laboratoorinuudta, nauuçna şinzelelgiin instityydyydte,, faabrig ba zavooduudta kolxoozuudai poolinuud deere aradai azabaidaliiji byri zargaltai bolgoxo ba niuusa jyymiinь eliryylxiin tulada, priroodtoi suxarişagyi temeseze bainad. Ede xadaa geroinuud bişe aal, şine ceennostiiji zoxioogşod bolbol aldaraar xuşagdahan baixiiji tuilaagyi jym aal? Eneende SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaazuud todo ba bata xariuuji ygene.

„Azal tuxai şine zakoonuud bolbol socialiizmiin baiguulaltiin entyziaazmiiji yşee jixe ynderte yrgexe baina. soveed xydelmerişenei eeriingee oronoi xysiiji bexizyylze baihan byxii gazarnuudta şaaxtnuud ba zavooduud deere yşee yrgeneer socialiis sorevnovaani delgerxe baina. Xeden millioon xynyyd nyyrhenei, neeftiiin, metaaliiin tylee temeseende, şine maşiniiin tylee, şine tkaaniiin, produukciin, şine toonnonuud ba meetrnyydei tylee temeseende dabxin oroxo baina. Ede zakoonuud bolbol socialiis exe orondoo eeriingee znaaniiji, talaantiiji, oopediiji, xysiiji byrin ygexeer belen baigaa ynen sexe xynyydte toibo tataxiiji xendeş eşeltegyi baina Leenin—Staalinai paarti bolbol daalgagdahan xeregeigee tylee xariuusalgatai baixin yzeliiji tedenerte xymyyzyylhen ba edeeniiji kommuniizm teeşe zorixo zamiji zaahan—naidalgatai koompas—„BK (b) P-iin istoorniin xuriaangii kyyrseer" zebseglete. Eneenei hyylde, manai orondoxi ynen sexe, tvoorçeske azal xadaa şine istoriçeske nalianuudta zamiiji baiguulxadanь hezeg.eze bolxo aal?

Reduaktoriiji orologşo
G. DAŞASEREENOV.

KINOOTEATORNUUDTA

„Progreess"	„Eroem"
Capaajev	Xile deere

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: редактора 8—44, отв. секретаря 6—28, с. х. отдел 7—88, промотдел. 8—07.

NKMP-iin tipograafi Glaviit № 21